

nicité». Dintre d'una línia estructural, de relacions formals i duals, s'ha de destacar també la important aportació del grup de treball sobre retòrica de la imatge dirigit pel Grup U de la Universitat de Liège.

Aquest segon congrés, que podríem definir com el de reafirmació d'una semiòtica no-verbal, si bé permetria trobar d'altres definicions a partir de les seves pròpies confusions i dualitats, fou clausurat en un acte més formal que eficaç. En aquest acte de clausura, i com a possible proposta per al III Congrés de l'AISS a Montreal, s'exposà la necessitat, no compartida per la totalitat dels congressistes, d'unificació dels conceptes i instruments de treball, així com buscar una terminologia més coherent que permeti de superar l'actual estat de confusió i inflació que ofereix el panorama internacional de la semiòtica.

## CURS DE PLANIFICACIÓ DE LA COMUNICACIÓ AL «CIESPAL» (QUITO)

*Salvador Alsius*

Durant els mesos d'octubre i novembre de l'any 1979 ha tingut lloc al Centro Internacional de Estudios de Comunicación para América Latina (CIESPAL) —amb seu a Quito— un curs sobre Planificació de la Comunicació auspiciat per la UNESCO i la fundació alemanya Friedrich Eberg. No és la primera vegada que aquesta temàtica es objecte de les activitats docents de CIESPAL, car la prestigiosa institució n'ha fet un eix dels seus objectius. Però l'interès de la realització d'aquest curs rau en aquesta ocasió en la metodologia de simulacions emprada.

Per planificació de la comunicació cal entendre, en el context llatino-americà, el conjunt d'activitats tendents a racionalitzar l'ús dels mitjans de comunicació i d'altres modalitats d'interacció social a fi i efecte de potenciar i recolzar diferents programes d'actuació política i econòmica. La UNESCO entén que la comunicació col·lectiva pot tenir, d'acord amb la manera com sigui utilitzada, un paper clau en la definició i l'elecció dels diferents models de desenvolupament econòmic i social.

El curs ha prescindit de la metodologia convencional basada en les explicacions magistrals i ha estat plantejat com un taller d'autoaprenentatge on els participants aportaven els coneixements teòrics i pràctics d'acord amb la seva procedència expressament heterogènia. A través d'uns jocs de simulacions, professors universitaris i experts en comunicació s'endinsaven en l'aprenentatge de la planificació sistemàtica i les seves diverses fases: diagnòstic de situacions, plantejament d'objectius, disseny d'estratègies, confecció de pressupostos, coordinació, avaluació de resultats, etc. Aquest mètode, dissenyat per experts del centre East-West d'Honolulu, havia estat experimentat per la UNESCO dos anys enrera a Malàsia, en un curs sobre la mateixa temàtica que va comptar amb la participació d'experts procedents de diferents països del continent asiàtic. Per a l'adaptació dels materials a la realitat d'Amèrica Llatina ha estat decisiva la contribució del director tècnic de CIESPAL, professor Marco Encalada, el qual ha actuat a més com a director del curs.

El programa d'aprenentatge, tot i que té diferents alternatives d'ús, ha tingut en aquesta ocasió una durada de sis setmanes. A la primera setmana els participants estudiaven i discutien, per tal d'homogeneïtzar coneixements, uns mòduls d'autoaprenentatge sobre Comunicació, Planificació de la Comunicació, Desenvolupament i Canvi Social, i Teoria de Sistemes.

A partir de la segona setmana començava el joc de simulacions. En el marc d'un país imaginari («Latinar») i en el si dels seus òrgans administratius, els participants jugaven el rol d'experts que havien d'afrontar —treballant en equips— diferents situacions, ara cooperatives, ara competitives. La darrera setmana del curs es va dedicar a la projecció, elaborant cada participant un projecte de comunicació adequat a la seva realitat nacional.

Han participat al curs vint-i-vuit professors i professionals de la comunicació d'Amèrica Llatina i d'Espanya becats per diferents institucions internacionals. La presència espanyola al curs ha estat possible en virtut del conveni de col·laboració existent entre CIESPAL i la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

## NOTÍCIA DEL «STAGE DI SEMIOTICA» A URBINO (ITÀLIA)

*Francesc Burguet*

Com cada any, el proppassat juliol s'ha portat a terme un Stage intensivo di Semiotica sota l'organització i gestió del Centro Internazionale di Semiotica e Linguistica della Università degli studi di Urbino (Itàlia). Aquest curset comprenia tres tipus d'activitats: els Seminaris, els Convegni, mena de petits congressos i taules rodones que cada setmana desenvolupaven un tema concret, i diverses conferències.

T. Todorov, M. Pop, E. Verón, R. Lindekens, D. Patte, G. Vignaux, M. Dascal, H. Parret i P. Valesio foren els participants als Seminaris; la semàtica d'aquests, sota la perspectiva de la semiòtica (o de les semiòtiques) abraçava un ampli ventall d'estudis: Els formalistes russos i

Bakhtine (Todorov), Rite i Mite (Pop), Semiòtica del discurs social (Verón), Teoria de la Semio-història amb un estudi sobre Tirant lo Blanc de Joanot Martorell (Valesio), De la imatge com text al text com imatge (Lindekens), Narració i discurs didàctic (Patte)... Cal remarcar el Seminari de René Lindekens que sota la perspectiva genèrica de Semiòtica visual aplegava una àmplia, específica i complementària pertinència tractada per diferents especialistes: imatge (Lindekens i Dubois), pintura (Payant), Poesia Visual (d'Ambrossio), Arquitectura (C. Simona)... També volem destacar el seminari de Todorov que ens va permetre conèixer de prop la teoria literària de Bakhtine, inèdita i gairebé desconeguda a casa nostra.

Paral·lelament es realitzaven els Convegni, el primer dels quals: «Possibilitats i límits de la Pragmàtica», sota la direcció de Herman Parret i Jef Verschueren (Belgian National Science Foundation) i Marina Sbisa (Universitat de Trieste) aplegava uns setanta-cinc especialistes europeus i nord-americans. La segona setmana el Convegno versava sobre «Els objectes Paradoxals» (Objets à côté) i comptà amb la participació de Lyotard, Vignaux, Rosensthiel, Fabri, Parret, Verón,... etc. Uns vint-i-cinc especialistes (Hammon, Marin, Lindekens, Thülermann, Almanisi, Brandt, Valesio...) intentaren, al llarg de la tercera setmana, de donar contingut al Convegno sobre el «Discurs Irònic». Destaquem-ne l'estudi de Lindekens sobre vuit gravats de Goya que penetrava en un dels àmbits més polèmics: el discurs irònic a la imatge. L'última d'aquestes taules rodones, organitzada i dirigida per Baudrillard i Fabri, es presentava amb un títol atraient: «La Seducció». Una dotzena de comunicacions procuraren palesar i esbrinar els mecanismes diversos de l'acció seductora del discurs malgrat greus deficiències organitzatives que no van permetre que aquest Convegno «seduís» del tot.